

Arbete och Försörjning

Josef Johansson

0413-620 90

Kommunstyrelsen

Verksamhetsberättelse budget och skuldrådgivning 2010 samt slutrapport om "Utveckling arbetsmarknadsområde Eslöv, Höör och Hörby. Budget och Skuld inom SFI".

Ärendebeskrivning

Som ett led i den årliga verksamhetsuppföljningen redovisas Budget och skuldrådgivningens verksamhetsrapport för 2010 samt slutrapport om "Utveckling arbetsmarknadsområde Eslöv, Höör och Hörby. Budget och skuldrådgivare Mariette Roos redovisar muntligt arbetet med budget och skuldrådgivning inom SFI.

Beslutsunderlag

2010 års skriftliga rapport från Budget och skuldrådgivningen i Eslöv samt skriftlig slutrapport om "Utveckling arbetsmarknadsområde Eslöv, Höör och Hörby. Budget och Skuld inom SFI".

Beredning

Förvaltningsledningen för Arbete och Försörjning föreslår att rapporterna godkänns och läggs till handlingarna.

Förslag till beslut

- Utskottet för arbete och försörjning tackar för den muntliga sammanfattningen, godkänner Budget och skuldrådgivningen rapport för 2010 samt slutrapport om "Utveckling arbetsmarknadsområde Eslöv, Höör och Hörby. Budget och Skuld inom SFI". Rapporterna översändes till kommunstyrelsen.

Josef Johansson
Förvaltningschef

**ESLÖVS
KOMMUN**

2011-02-24

**Verksamhetsrapport för
budget- och skuldrådgivningen
i Eslövs kommun år 2010**

Inledning

Budget- och skuldrådgivningen hjälper enskilda kommuninnevånare med sin vardagsekonomi och sin skuldsituation. Budget- och skuldrådgivaren har dessutom följande skyldighet enligt 2 § Skuldsaneringslagen:

” Kommunen skall inom ramen för socialtjänsten eller på annat sätt lämna råd och anvisningar i budget- och skuldfrågor till skuldsatta personer. Denna skyldighet gäller även under skuldsaneringsförfarandet och under löptiden för en betalningsplan enligt 9 §.

Eslövs kommun bedriver verksamhet med budget- och skuldrådgivning med 1,5 tjänst som budget- och skuldrådgivare placerade inom förvaltningen för Arbeta och Försörjning.

Arbetstid motsvarande en 75 % tjänst används för budget- och skuldrådgivning samt dödsboanmälningar för Eslövs kommun. Resterande 75 % är enligt avtal med Höör och Hörby avsatt för budget- och skuldrådgivning till dessa kommuners innevånare.

Denna verksamhetsrapport redogör för det arbete som under år 2010 har utförts inom ramen för budget- och skuldrådgivningen i Eslövs kommun. I denna inledande del beskriver vi i generella ordalag vem som söker sig till budget- och skuldrådgivare och varför de har behov av denna stödinsats. Vi diskuterar också kring de förändringar vi sett under året och hur detta kan komma att påverka den framtida arbetssituationen.

Vem kommer till budget- och skuldrådgivningen?

Att ha skulder är mycket vanligt förekommande – de allra flesta vuxna har någon form av ekonomisk skuld men det är först när man inte längre klarar av att betala de regelbundet återkommande avbetalningarna som man anses vara överskuldsatt. De flesta, men inte alla, som söker stöd hos budget- och skuldrådgivningen är överskuldsatta. De har haft en ekonomi som fungerat men sedan har något hänt som radikalt förändrat de ekonomiska förutsättningarna. Skilsmässa, sjukdom, arbetslöshet, husförsäljning och eller företagsverksamhet som gått med förlust är de vanligaste orsakerna till överskuldsättning. Hos de allra flesta är betalningsmoralen mycket hög – man vill betala sina skulder.

När kommer man till budget- och skuldrådgivningen– utlösande faktor?

1542 Eslövsbor, vilket motsvarar ca 4,8 % av kommunens invånare, är registrerade hos Kronofogden.

Kronofogdemyndigheten är den instans som har rätt att driva in skulder genom utmätning av inkomst och andra tillgångar. Vid utmätning av lön får den skuldsatte behålla ett förbehållsbelopp för nödvändiga levnadsomkostnader och resterande del utmäts för betalning av skulderna. Många överskuldsatta söker sig till budget- och skuldrådgivningen först när kronofogden blir aktuella för dem. De kan då ha haft en ansträngd ekonomi under många år. Ett första skede i rådgivningen kan bli att diskutera kring reglerna för utmätning.

En del överskuldssatta kontaktar budget- och skuldrådgivningen efter att ha blivit stoppade från att ta nya lån. De kan då ha haft betalningsproblem under en längre tid och löst dessa med att ta nya lån och krediter för att klara avbetalningarna på de äldre lånen och krediterna.

Det är också vanligt att man har försökt göra avbetalningsplaner med olika fordringsägare men missat helheten – det vill säga att få till en fungerande avbetalningsplan med samtliga fordringsägare. Det räcker med att en enda fordringsägare ansöker om utmätning hos kronofogden för att resterande avbetalningsplaner ska misslyckas.

Ärendekategorier

Här nedan ges i korta och generella drag några exempel på hur ärenden kan se ut.

1. Mot skuldsanering

Den överskuldssatte har en relativt klar bild över sin skuldsituation. Söker sig ofta till budget- och skuldrådgivningen efter tips från kronofogden. Vanligtvis blir det två till fem möten innan skuldsaneringsansökan kan lämnas in.

2. Komplicerade

Personer med en komplicerad livssituation där det inte omedelbart går att hitta en ekonomisk helhetslösning. Man får arbeta med de mest akuta frågorna, exempelvis hyres- och el-skulder och att stoppa ny skuldsättning. Det kan ta år innan den överskuldssatte har en sådan stabil situation att en fungerande lösning kan arbetas fram.

3. Ännu inte där

Den överskuldssatte efterfrågar generell information inom det ekonomiska området. En del vill få spelreglerna förtydligade och agerar sedan på egen hand. En del har ännu inte orken att ta tag i sin situation.

Vad styr arbetet med överskuldssatta?

Hösten 2010 kom en ny dom enligt skuldsaneringslagen från Högsta Domstolen. I denna dom får en sökande avslag på sin ansökan om skuldsanering eftersom hon bedöms kunna betala av sin skuld inom femton år. Enligt kronofogdens tidigare ställningstagande har det bedömts att skuldsanering kunde bli aktuell om en person inte blev skuldfri inom åtta – tio år. Vi har redan märkt av att personer fått avslag på sin ansökan om skuldsanering med hänvisning till domen från Högsta Domstolen. I dessa fall har Kronofogden hänvisat personen till budget- och skuldrådgivare men det kan vara svårt att hitta en annan lösning för den skuldssatte. Fordringsägare går oftast inte med på överenskommelser som är mindre gynnsamma för dem än kronofogdens beslut.

Översyn av skuldsaneringslagen sker och tanken är att skuldsättningen ska kunna vara nyare än idag. Detta med syfte att gynna företagare så att de snabbare kan bli skuldfria och kunna starta nya företag. Idag ska mer än hälften av skulderna vara åtminstone tre till fyra år gamla.

Enligt vår bedömning finns risk att skuldsanering beviljas för tidigt om kravet på skuldsättningens ålder tas bort. En del skuldssatta kan behöva arbeta med att hitta nya sätt att hantera sin ekonomi för att inte återigen bli överskuldssatta.

Det händer att personen lämnar återbud eller inte kommer till mötet. Att ha skulder är förknippat med ångest, oro och skuld. För många är det oerhört ansträngande att komma till budget- och skuldrådgivning. Att en del väljer att utebli från besökstider kan också ses som ett tecken på att den rådsökande är nöjd för tillfället med vad kontakten givit.

Många överskuldssatta efterfrågar endast hjälp med att hantera skulderna. Vanligtvis blir det även budgetrådgivning eftersom man under en skuldsaneringsperiod måste klara att leva på kronofogdens förbehållsbelopp utan att nya skulder uppstår.

Under året har vi träffat ett antal personer som under en kortare tid skaffat sig ett antal så kallade SMS-lån. SMS-lånen är ofta på belopp under 10 000 kronor och ska betalas tillbaka inom 30 dagar. Lånen marknadsförs som räntefria men istället betalas höga kostnader. Flera skuldsatta med SMS-lån har tagit lånen för att klara avbetalningarna på äldre skulder.

Bland dem som söker sig till rådgivningen har många relativt ny skuldsättning. Det är svårare att få till stånd nya avbetalningsplaner när skulderna är färskare än när de är äldre. Många kan ha ett relativt högt betalningsutrymme, det vill säga de har ganska mycket pengar som de kan betala på skulderna med, men de har också höga skulder vilket gör att även de med goda inkomster har svårt att komma ur en skuldsituation. Å andra sidan kan en relativt låg skuldsomma vara omöjlig att klara av för en person med lågt eller obefintligt betalningsutrymme.

Ur ett folkhälso – och samhällsekonomiskt perspektiv är det kostsamt med överskuldssatta invånare. Forskning har visat att ohälsotalen är högre bland skuldsatta personer.

Kronofogden kan utmäta i en överskuldssatts inkomst under mycket lång tid och det är inte ovanligt att gäldenärer tappar motivationen att arbeta om de inte kan se fram mot skuldfrihet.

Skuldsatta hushåll kan gynnas av att leva på försörjningsstöd framför att ha inkomster som utmäts. Kronofogdens förbehållsbelopp för en ensamstående är 829 kronor högre per månad än motsvarande riksnorm för försörjningsstöd men ska å andra sidan täcka fler utgifter. Exempelvis får en förälder som har umgängesrätt med barn kostnaderna för umgänge och resorna till och från barnet beviljade utöver försörjningsstödsnormen men de accepteras inte som utgifter utöver norm vid beräkning av Kronofogdens förbehållsbelopp. Detsamma gäller kostnaderna för hemförsäkring, el och fackavgift.

Verksamheten dokumenteras med hjälp av ett av Konsumentverket utarbetat hushållsekonomiskt program. Från och med 2011 lanseras ett nytt program som vi kommer att behöva utbildas i.

Antal ärenden

Siffror inom parantes avser 2009.

Under året har 104 (88) ärenden avslutats. Pågående ärenden vid årsskiftet uppgick till 32 (28). Rådgivningsärenden där kontakten endast skett via telefon uppgick till 105 samtal och är inte inräknade i antalet avslutade ärenden.

Kön, ålder, boendeform, sammansättning och inkomst

Budgetrådgivningen arbetade med sammanlagt 136 (116) ärenden under året. Av de avslutade 104 ärendena var 46 män och 58 kvinnor. De flesta männen fanns i ålderskategorin 40-49 år och kvinnorna i åldern 50-59 år.

79,8 % bodde i hyresrätt, 4,5 % i bostadsrätt, 6,7 % i villa/radhus och 9,0 % annat, som till exempel kan vara inneboende eller boende på institution.

Av de avslutade ärendena var 22 % ensamstående med hemmavarande barn och 53 % ensamstående utan hemmavarande barn. 11 % var sambo/gifta med hemmavarande barn och 14 % sambo/gifta utan hemmavarande barn.

Medelinkomsten var 14 592 kronor (14 769) per månad brutto. I 45,1 % ärendena utgjordes inkomsten av ersättning från Försäkringskassan medan lön var den huvudsakliga inkomsten för 43,9 %. 9,8 % av de sökande hade inkomst i form av a-kassa.

Beträffande ersättningarna från Försäkringskassan utgjordes dessa till största delen av sjukersättning eller pension och endast en mindre andel av sjukpenning.

Betalningsutrymme och skulder

Betalningsutrymmet (betalningsförmågan) för skulder räknas fram på samma sätt som Kronofogden beräknar hur mycket som kan mätas ut vid löneutmätning.

Betalningsutrymmet var mindre än 1000 kronor per månad för 39,7 % (38,2 %) men större än 2500 kronor per månad för 31,5 % (31,6 %). I 12,3 % (22,4 %) av de avslutade ärendena saknade den skuldsatte helt betalningsförmåga.

Skuldbördan var i genomsnitt 495 000 kronor (591 000) och 54 % (55,1) av de skuldsatta hade skulder på mer än 300 000 kronor.

Antalet skulder var i medeltal 24,2 (21,1). Flest skulder hade personer i åldrarna 30 – 39 år och högst skuldbelopp hade personer i åldern 50 – 59 år.

De vanligast förekommande skuldtyperna var lån utan säkerhet, sjukvårdsskulder och kortkrediter. Andra skulder som ofta förekom avsåg postorder, el och skulder till kommun.

Åtgärder och avslutningsorsak

I ett ärende ingår oftast flera åtgärder men endast en avslutningsorsak. Åtgärder är de arbetsinsatser som utförts i ärendet. Avslutningsorsak anger vilket resultat som uppnåtts i rådgivningen.

Budgetrådgivning

I budgetrådgivning kan ingå att lägga upp en hushållsbudget men även information om olika bidrag och hjälp med kontakt med Kronofogdens indrivningsteam avseende löneutmätning. Budgetrådgivning var avslutningsorsak i 16 ärenden.

Skuldrådgivning

Här består åtgärden av rådgivning och sammanställning av skulder samt beräkning av betalningsutrymme. 17 ärenden har avslutats med denna åtgärd.

Dellösning

Uppgörelser med fordringsägare av mera tillfälligt slag, exempelvis minskning av amortering, räntesänkning, anstånd och delbetalning av skuld. 2 ärenden avslutades med denna åtgärd.

Helhetslösning

Uppgörelse mellan sökande och samtliga fordringsägare med syftet att betalningsproblemet ska upphöra. Detta innebär en fastställd betalningsplan och angiven tidsperiod. Saneringslån eller ackordsuppörelse kan också vara en helhetslösning. 4 ärenden avslutades med en frivillig lösning.

Möjligheten till frivillig lösning är starkt beroende av den skuldsattes betalningsutrymme i förhållande till skuldbördan. Eftersom alla fordringsägare ska behandlas lika är det också svårare att få igenom en lösning om det finns många fordringsägare.

Hjälp inför skuldsanering

Bistå gäldenären vid ansökan om skuldsanering hos Kronofogden. 23 ärenden har fått denna hjälp.

Hjälp efter beslut om skuldsanering

Stöd vid överklaganden eller annan typ av rådgivning efter beslut om skuldsanering. Beslut gäller både inledande, avslag och beviljad skuldsanering samt hävning och avvisade ärenden. Exempel på stöd är komplettering av ansökan om skuldsanering hos Kronofogden, hjälp vid omprövning av beslut. Bistå vid förhandling hos Kronofogden eller i Tingsrätt. Hjälp med betalningsplaner under pågående skuldsanering. I 25 ärenden har getts någon form av stöd efter beslut om skuldsanering.

Övrigt

Övrigt kan vara information om samhällets stöd i olika frågor, överklagande av myndighetsbeslut såsom utmättningsbeslut, bostadsbidrag och dylikt. 7 Besökare har fått denna form av stöd.

Avbrutit

10 ärenden har avslutats med att den sökande har avbrutit.

Förebyggande arbete

Efterfrågan på individuell rådgivning och målet att erbjuda besökstid inom två månader har begränsat utrymmet för förebyggande arbete. En ny arbetsuppgift med handläggning av dödsboanmälningar har också tagit tid i anspråk både för utarbetande av handlägningsrutiner samt inhämtande av faktakunskap.

Det förebyggande arbetet har inriktats på uppdatering av hemsidan samt informationer till kvinnogrupp och elever vid gymnasieskolan.

Budget- och skuldrådgivarna har också arrangerat ett möte för lärare inom SFI (svenska för invandrare) där Finansinspektionen och Kronofogden presenterade ett nytt utbildningsmaterial med inriktning på privatekonomi.

Budget- och skuldrådgivarna har deltagit i Kommunförbundets utbildningsdag.

Under året har budget- och skuldrådgivningen förstärkts med en tjänst på 50 % finansierad genom projektmedel från Migrationsverket. Inom denna tjänst har metoder för att arbeta förebyggande med syfte att förhindra skuldsättning hos invandrare arbetats fram. Metoderna förutsätter samarbete med andra myndigheter. Samtliga studerande på SFI (svenska för invandrare) i Eslöv, Höör och Hörby har erbjudits information och rådgivning. Kurser med fem lektionstillfällen i hushållsekonomi har givits. Projektet kommer att avslutas i april månad och utvärdering sker då.

Eslöv 2011-02-15

Lena Ohlin
Budget- och skuldrådgivare

Marieth Roos
Budget- och skuldrådgivare

**ESLÖVS
KOMMUN**

INVESTOR IN PEOPLE

Verksamhetsberättelse / slutrapport om

”Utveckling arbetsmarknadsområde Eslöv, Hörn och Hörby. Budget och skuld inom SFI”

INLEDNING

Migrationsverket beviljade i december 2009 Eslövs kommun ekonomiska medel avseende ”betydande extraordinära kostnader för strukturella insatser i samband med flyktingmottagandet under 2010”. Medlen beviljades till ”utveckling av samverkan med andra aktörer inom den lokala överenskommelsen tillsammans med Höörs kommun och Hörby kommun, som ingår i samma arbetsmarknadsområde”. Avsikten var att utveckla metoder och verktyg för arbetet.

Det beslutades att vakant tjänst om 50 % som budget- och skuldrådgivare skulle tillsättas på heltid. Resterande halvtidstjänst finansierades under ett års tid, 2010-05-01 – 2011-04-30 med ovan nämnda medel.

BAKGRUND - ÖVERSKULDSÄTTNING

Många i Sverige är idag överskuldsatta – det vill säga har mer skulder än vad man kan hantera. Invandrare/flyktingar är en utsatt grupp då det ofta tar lång tid innan man kommer ut i arbetslivet och får en inkomst samt då kunskapsbrist kan göra att man skuldsätter sig. Kostar mobiltelefonen verkligen en krona eller finns det andra kostnader som tillkommer? Många nyinvandrade har svårt att ta till sig att TV-licensen ska betalas trots att man inte ser ”svenska” kanaler. Trafikförsäkringsföreningen är också en skuldfälla – det kostar mer än hundra kronor per dag att vara ägare till en oförsäkrad bil. I samtal med SFI-klasser och i arbetet som budget- och skuldrådgivare har det framkommit att en del ”lånar ut” sitt namn och personnummer till vänner och släktingar som ännu inte fått uppehållstillstånd/fyra sista siffror i personnumret. En del hinner bli rejält skuldsatta med flera olika mobil-abonnemang, oförsäkrade bilar och obetalda kreditkort i sitt namn innan skuldsättningen avslutas – oftast genom att skulderna når Kronofogdemyndigheten och det registreras en betalningsanmärkning.

Det finns idag en hel del forskning som visar att överskuldsatta har en betydligt sämre psykisk och fysisk hälsa än icke-överskuldsatta. Det är svårt att veta vad som är hönan eller ägget – men klart är i alla fall att om man förebygga överskuldsättning är det mycket värt. Naturligtvis för den enskilde men även för samhället i stort kostar överskuldsättningen mycket – sjukvård, kronofogdemyndigheten, socialtjänst – och företagen måste kompensera förluster genom ökade priser.

PLANERING AV PROJEKTET

Under planeringsfasen träffade jag tjänstemän inom kommun och statliga myndigheter, läste in mig på området, tog fram material och förberedde för genomförandet. Det blev tydligt att invandrare/flyktingar idag inte informeras om vardagsekonomi samt att de som träffar målgruppen tycker att det är viktig information som bör komma gruppen till del. Tjänstemännen kände till en del personer från målgruppen som hade stora ekonomiska bekymmer men hade allmänt bilden av att målgruppen inte var speciellt skuldsatt samt att man hjälper varandra vid ekonomiska bekymmer.

Finansinspektionens skrift ”Dina pengar och din ekonomi” gavs ut ungefär samtidigt som projektet inleddes och blev en guldgruva. Skriften är framtagen specifikt för undervisning i SFI-klasser och kan beställas gratis för utdelning till eleverna. Denna skrift har jag haft mycket god nytta utav – likaså Konsumentverkets klassiker ”Koll på pengarna”. Jag arbetade även fram en del eget material.

PROJEKTETS GENOMFÖRANDE

Tidsmässigt har undervisning/information i SFI-klasser varit den största delen i projektet. Jag har använt mig av den lektionsuppdelning som föreslås i "Dina pengar och din ekonomi" vilket inneburit att jag i de flesta fall träffat varje klass vid fem tillfällen. Samtliga SFI-elever i Hörby (två klasser) fick ta del av information. Samtliga SFI-elever i Eslöv och Höör erbjöds informationen men av praktiska skäl har enbart fyra klasser fått del av den. Lärarna har varit närvarande och tolk har bokats till de större språkgrupperna. Som mest har tre tolkar använts per tillfälle.

Vid sista tillfället har varje elev fått besvara en utvärdering. Många avstod från att besvara utvärderingen – ett skäl har varit omsättningen på SFI-elever, det vill säga att under kurstiden har elever börjat och slutat. I slutändan svarade sammanlagt 20 män och 24 kvinnor.

Övervägande delen var i åldersgrupperna 16-20 år (14), 30-40 år (14). 9 stycken var 21-30 år, 5 var 40-50 år och 2 var över 50 år. Av de som svarade hade 4 kommit till Sverige som ensamkommande flyktingbarn, 14 som flyktingar och 25 som anhörig/kärleks-invandrare. Eleverna fick på en 7-gradig skala, där 1 är "mycket bra" och 7 "mycket dålig", ange hur de tyckte att kursen varit. 15 elever gav betyget 1, 10 betyget 2, 14 betyget 3, 1 betyget 4 och 2 betyget 5. Ingen gav betyg 6 eller 7.

Eleverna skriver att det varit bra att få lära sig mer om ekonomi och vad som händer om man inte betalar sina räkningar. En del tycker det varit intressant att lära sig om lån och om sparande. Eleverna har haft många frågor kring hur man hittar arbete, startar eget företag samt om Arbetsförmedlingen och vidareutbildningar. Dessa frågor har jag fått hänvisa vidare till andra men jag har gett ut information om nystarts-jobb och instegsjobb. Har även inlett samarbete med Skatteverket som kommit och informerat om regler för egna företagare.

Jag har varit ute i enstaka komvux-klasser och informerat. Där har funnits en relativt stor andel elever med invandrar/flyktingbakgrund. Det har rört sig om kortare informationstillfällen och här har eleverna många gånger ställt frågor utifrån sin egen ekonomiska situation och erfarenhet av skulder, vräkningsprocess med mera.

Undertecknad har informerat Arbetsförmedlingen om det pågående projektet men har inte fått utrymme att informera i Arbetsförmedlingens regi. De arbetssökande med invandrar- och flyktingbakgrund som Arbetsförmedlingen har finns även på SFI.

Budget- och skuldrådgivningen i Eslövs kommun säljer budget- och skuldrådgivning till Hörby och Höör. Under hösten har jag på försök haft drop-in-verksamhet i Hörby. Denna verksamhet var riktad mot alla kommunens invånare och jag hänvisade några SFI-elever till den. Det var mycket få människor som sökte sig till drop-in-verksamheten. Däremot har många Hörby-bor, både med och utan invandrar- och flyktingbakgrund, anmält intresse att få tidsbokad rådgivning på plats i Hörby.

Jag har närvarat vid Konsumentverkets utbildningsdag "Workshop förebyggande arbete" där jag berättade lite om projektet.

Under slutfasen av projektet har jag sammanställt informationsmaterial om privatekonomi som gör det enkelt för lärare och andra intresserade att ta sig an ämnet. Jag har skrivit ganska detaljerade lektionsplaner med hänvisningar till var man kan hitta fördjupat och uppdaterat material. Detta är samlat i pärmar som jag ska vidarebefordra till i vart fall SFI-lärarna.

SLUTSATSER – UTVECKLINGSOMRÅDEN

Eslövs kommun beviljades medel från Migrationsverket för att utveckla metoder och verktyg inom flyktingmottagandet – detta skulle ske i samverkan med Höör och Hörby. Projektet tog fokus på att informera om privatekonomi till SFI-elever. Lärare närvarade vid kurstillfällena. Det finns idag en utarbetad metod för att fortsätta med denna information och den kommer nå SFI-lärarna i Eslöv, Höör och Hörby.

Det är en utmaning att få till fungerande information till SFI-elever. Elevernas kunskaper i svenska språket och samhället har varierat oerhört mycket. De har också med sig väldigt varierande förförståelse utifrån det ekonomiska systemet i sitt hemland – och ibland brist på ett system. Någon elev skrev på utvärderingen ”vi är inte barn” och naturligtvis kan det upplevas som nedvärderande att bli undervisad om hur en faktura ser ut ifall man kommer från ett annat västeuropeiskt land. Å andra sidan har en del SFI-elever inte alls greppat sammanhanget när det kommer till så pass enkla saker som fakturor, sista betalningsdag och olika betalningssätt. Flertalet elever förefaller dock ha tagit till sig informationen och fått den att falla på rätt plats. Min åsikt är att det är SFI-lärarna som känner eleverna och som kan fördela informationen i lagom doser som är bäst lämpade att informera om privatekonomi. Förslagsvis kan detta ämne ingå som del i en samhällsinformationskurs. Exempelvis fanns det många elever som inte visste att Arbetsförmedlingen är den myndighet där man bäst får hjälp att hitta arbete. Det fanns många, många frågor om skatter – vad man betalar skatt på och hur man betalar skatt. En del var förundrade över hur sjukvård kan sägas vara gratis samtidigt som det kostar en avgift att gå till läkare. Många hade inte förstått att man kvalificerar sig till sjukpenning och a-kassa samt inkomstrelaterad föräldrapenning via arbete. Att reda i vilka försäkringar som är allmänna och som betalas via skatt kontra de som man själv väljer och själv betalar för kan vara behövligt.

Det vore intressant att arbeta vidare med information om privatekonomi inom ramen för en samhällsinformationskurs. Det vore intressant att nå nyanlända ungdomar med frågeställningar kring vad de vill jobba med, hur får man det arbetet (utbildningar), hur mycket tjänar man, vad kostar det att leva i Sverige, hur mycket pengar måste man tjäna för att ha råd med barn, vad vill man att barnen ska kunna få och hur många barn har man då råd med?

Manu Rön

Eslöv 2011-05-26